

Motivacijski i disciplinarni izazovi u nastavi latinskog jezika – položaj nastave latinskog jezika

Jelena Huzanić

IX. gimnazija, Zagreb

Za potrebe Okruglog stola na Državnom stručnom skupu nastavnika latinskog i grčkog jezika, a iz želje da kažem nešto novo, učinilo mi se prikladnim razgovarati s bivšom učenicom, sada učenicom trećeg razreda, koja već neko vrijeme ima namjeru studirati latinski jezik.

Tortura zvana latinski jezik

Učenica mi kaže da se već prije upisa u gimnaziju pripremila na „torturu zvanu latinski jezik”. Konstatira da nijedan predmet nema takvu reputaciju da bi učenike poznanici unaprijed na njega upozoravali. U stvarnosti, prirodoslovni predmeti puno su zahtjevniji i većina učenika njezinog razreda ima potrebu za redovitom pomoći izvan škole s gradivom tih predmeta, dok se gradivo latinskog uglavnom savladava bez takve pomoći. Premda njezini kolege preispituju svrhu svakog predmeta i „sve im je teško”, baš za latinski pitaju „tisuću puta zašto”, nju samu nastoje odgovoriti od studiranja latinskog, a čak i učenici inače talentirani za strane jezike većinom ga ne vole. Čini se da nijedan drugi predmet ne mora stalno opravdavati svoju svrhu, iako jako dobro znamo da „običnim” ljudima u svakodnevnom životu rijetko ili nikad ne treba gimnazijsko gradivo matematike, niti je apsolutno nužno poznavati književnost po razdobljima za funkcionalnu pismenost. Ipak, u te se predmete ne dira. Postoji li dakle viša svrha gimnazijskog obrazovanja, svrha koja nadilazi snalaženje u svakodnevnom životu?

Motivacija

Početna je motivacija učenika dakle vrlo niska, no ja sam se zapitala **čija je ona zapravo dužnost?** Treba li sav teret motivacije ili njezina nedostatka svaliti na nastavnika? Iluzorno je očekivati da će nastavnik uspjeti zainteresirati svakog učenika za predmet. Postoje i stavovi da je učenik taj koji mora imati početnu motivaciju, a nastavnik je potom dužan hraniti ju dalje. Moja je učenica dakle prošla zanimljiv put od osmašice koja je „znala” da će joj latinski zadavati muke do vjerojatno buduće studentice. Ispričala mi je da je odlučujuće za nju bilo kad je za rad na tekstu koji nije pripremila za domaću zadaću ipak ocijenjena odličnim zbog njezine redovite suradljivosti

na satu. Na sljedeći sat sama mi je donijela preveden nepoznati tekst i zamolila me da joj ga pregledam i do danas, kad je u trećem razredu, nije mi ih prestala donositi.

Pristup

Prokomentirala je i moj pristup nastavi: najvažnije je obilježje svodenje gramatičkog sadržaja na „osnovnu mjeru”. Oslobođeni je prostor ispunjen raznolikim civilizacijskim sadržajem, znatno opširnijim od preporučenog. Premda se neke može činiti da tako podilazim učenicima i možda obezvređujem predmet, tvrdim da sam time dobila njihovu pažnju na satovima na kojima se civilizacijski sadržaj obrađuje – slušaju, pitaju, rješavaju zadatke. Na satovima na kojima se obrađuje gramatika ipak su ponajviše pasivni, a ako i sudjeluju, to je iz straha da je sadržaj zahtjevan, ali ne zato što ih istinski zanima.

Interdisciplinarnost – glavna prilika

Prema riječima kolege klasičara s Cipra ondje su prije desetak godina ukinuti humanistički predmeti iz općeg obrazovanja, a među njima i latinski i grčki (porijeklo njihova jezika i bogatstvo baštine ne treba posebno isticati). Međutim u posljednje se vrijeme mnogo govori o njihovom vraćanju. Njihovo društvo počinje osvješćivati da su humanistika i etika neodvojive od suvremenih tekovina života (npr. od umjetne inteligencije). Stoga po mojem mišljenju interdisciplinarnost treba isticati. No problem je sljedeći: iz interakcije s kolegama drugih predmeta jasno je – jedino smo je mi sami svjesni! Zato mi se nameće pitanje: postoji li interdisciplinarnost klasičnih predmeta samo u našim glavama? Ako je tako, što možemo učiniti da ju uvide i ostali?